

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ЛИСАК КАТЕРИНА ВАЛЕРІЇВНА

«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗ ТА АУДИТ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ»
(на матеріалах ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна»)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
ОПП «Облік і оподаткування»

АВТОРЕФЕРАТ
випускної кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеню «магістр»

Чернігів 2019

Випускною кваліфікаційною роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Навчально-наукового інституту економіки Чернігівського національного технологічного університету

Науковий керівник: к.е.н., доцент КЛИМЕНКО Тетяна Вікторівна, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Чернігівського національного технологічного університету

Рецензент: головний бухгалтер ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна» Драган Т. А.

Захист відбудеться «23» грудня 2019 р. о 9.00 год. на засіданні Екзаменаційної комісії у Чернігівському національному технологічному університеті

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
к.ф.-м., доц.

Юрченко М. Є.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Розвиток малого та середнього бізнесу є одним з пріоритетних напрямів розвитку економіки. Питання становлення і розвитку малого підприємництва сьогодні набуває особливої актуальності, оскільки ця сфера економіки спроможна вирішити окремі проблеми, пов'язані з зайнятістю населення, підвищенням його добробуту та загалом забезпечити соціально-економічний розвиток економіки країни та її регіонів.

В умовах зростання національної економіки вчасно прийнятті управлінські рішення, що базуються на точній і правдивій інформації, відіграють важливе значення і можливі при правильній організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Малі підприємства, як і великі і середні, зобов'язані вести бухгалтерський облік, утім часті зміни в підходах до ведення бізнесу та законодавчих актах, які регулюють ведення бухгалтерського та податкового обліку суб'єктів малого бізнесу, зростання потреби в інформації потребують постійного вдосконалення організації обліку. Це викликано й їх специфічними особливостями застосування певних методів і прийомів бухгалтерського обліку.

Вагомий внесок у розвиток теоретико-методичних засад обліку та аналізу діяльності суб'єктів малого підприємництва, вирішення дискусійних питань складання ними фінансової звітності, зробили вітчизняні вчені, серед яких: Х. Богуцька, Т. Гоголь, О. Дикань, Т. Жадан, Ю. Золотницька, О. Подолянчук, С. Солованюк, Н. Хоча, О. Чабанюк, І. Шайхет та інші. Деякі питання щодо обліково-аналітичного забезпечення діяльності малих підприємств донині недостатньо досліджені й залишаються невирішеними. Актуальність зазначених питань, недостатній рівень опрацювання методичних і практичних аспектів обліку та аналізу діяльності суб'єктів малого підприємництва зумовили вибір теми та основні напрями дослідження.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних засад і розробка практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення організації обліку, аудиту та підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств малого бізнесу в сучасних умовах.

Для досягнення визначеної мети в роботі поставлені та вирішені наступні завдання:

- дослідити методичні підходи до віднесення підприємств до суб'єкта малого бізнесу;
- розглянути особливості організації обліку на малих підприємствах;
- визначити порядок формування фінансової звітності суб'єктами малого бізнесу в Україні;
- дослідити сучасний стан розвитку малого бізнесу в Україні та Чернігівській області;
- оцінити фінансово-економічні показники діяльності досліджуваного підприємства;
- розглянути організацію синтетичного та аналітичного обліку на підприємстві;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення організації обліку та підвищення ефективності діяльності підприємства;

- надати рекомендації щодо вдосконалення процедур аудиторської перевірки суб'єкта малого бізнесу.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку та аудиту фінансово-господарської діяльності підприємств малого бізнесу.

Предметом дослідження є теоретико-методичні, організаційні і практичні аспекти обліку, аудиту та аналізу діяльності суб'єктів малого підприємництва.

Методи дослідження. У процесі дослідження використані загальнонаукові й спеціальні методи дослідження, зокрема: аналіз, синтез, індукція та дедукція, логічний, комплексний і системні підходи до оцінювання економічних явищ і процесів тощо. На основі діалектичного методу наукового пізнання й поєднання історичного та логічного в еволюції існуючих методик обліку діяльності суб'єктів малого бізнесу обґрунтовано напрями вдосконалення їх обліку та підвищення ефективності діяльності. Для вирішення завдань обліку діяльності малого підприємства, дослідження питань методики та організації їх аналізу застосовано методи порівняння, конкретизації, моделювання, аналогії, абстрагування, групування, аналізу бухгалтерських рахунків, спостереження, вибірки.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти, що регулюють організацію обліку та аналізу суб'єктів малого підприємництва в Україні, дані фінансової звітності та дані первинних документів ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна», праці вітчизняних і зарубіжних науковців, дані Державної служби статистики України.

Практичне значення одержаних результатів. Основні результати дослідження спрямовані на вдосконалення методики й практики системи обліку фінансово-господарської діяльності суб'єктів малого бізнесу. Зокрема, розроблений проект наказу про облікову політику, який враховує положення національного законодавства щодо організації облікового процесу на досліджуваному підприємстві.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати випускної кваліфікаційної роботи доповідалися й обговорювалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» (м. Чернігів, ЧНТУ, 27 листопада 2018 р., 27 листопада 2019 р.) та Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Юність науки – 2019: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства» (м. Чернігів, ЧНТУ, 17-18 квітня 2019 р.).

Публікації. За результатами дослідження опубліковані 3 наукові роботи апробаційного характеру.

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Основний зміст роботи викладено на 89 сторінках друкованого тексту. Робота містить 20 таблиць, 6 рисунків, 6 додатків. Список використаних джерел налічує 80 найменувань, поданих на 11 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У вступі розкрита актуальність теми випускної кваліфікаційної роботи, встановлено мету та завдання, предмет і об'єкт, методи та інформаційна база дослідження, визначене практичне значення результатів дослідження, а також подано структуру роботи.

У першому розділі «**Теоретико-методичні основи організації обліку та аудиту на підприємствах малого бізнесу**» досліджено сутність суб'єктів малого бізнесу та їх важливість для економічного зростання та розвитку національної економіки, адже вони забезпечують створення робочих місць і зниження безробіття, що сприяє зменшенню соціальної напруженості у суспільстві, формування конкурентного середовища, швидке реагування на кон'юнктуру ринку, впровадження наукових розробок і досліджень в практичну діяльність тощо.

Встановлено, що до 2018 року суб'єкти малого бізнесу при визначенні свого розміру керувалися положеннями Господарського кодексу України (ГКУ), проте з 2018 року норма, що класифікує підприємства за розміром знаходиться в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Відповідно критеріями до розподілення суб'єктів підприємництва на великі, середні, малі та суб'єкти мікропідприємництва є середньооблікова чисельність працюючих осіб та обсяг річного доходу.

Визначено особливості організація обліку на підприємствах малого бізнесу, що мають відповідати таким вимогам до ведення обліку: забезпечувати інформаційну, контрольну, аналітичну та оціночну функції. Основним завданням організації обліку на малих підприємствах є створення такої системи отримання інформації, яка б забезпечувала реальне управління суб'єктом малого підприємництва та примноження доходу від його діяльності.

Встановлено, що згідно Податкового кодексу України суб'єкти малого бізнесу можуть використовувати два варіанти оподаткування, ведення обліку та складання звітності: загальну та спрощену. Спрощена система передбачає особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених Податковим кодексом України, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності. Доведено, що загальна система оподаткування, обліку та звітності є трудомісткою, що ускладнює систему ведення бізнесу з точки зору обліку та звітності.

Визначено, що для суб'єктів малого підприємництва національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу і звіту про фінансові результати. Малі підприємства – платники податку на прибуток подають разом з річною податковою декларацією річну фінансову звітність у порядку, передбаченому для подання податкової декларації. Для організації спрощеного бухгалтерського обліку платники єдиного податку опираються на Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку № 422, що передбачають просту і спрощену форми обліку для заповнення фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва (форми № 1-м і № 2-м, а також № 1-мс і № 2-мс) та Методичні рекомендації №720, що визначають систему

реєстрів, порядок і спосіб реєстрації та узагальнення інформації в них без застосування подвійного запису для складання форм № 1-мс та № 2-мс.

Визначено, що відповідно до вітчизняного законодавства суб'єкти малого бізнесу не є об'єктами обов'язкового проведення аудиту, проте керівництво за власним бажанням може ініціювати перевірку на підприємстві. У нормативних актів не існує єдиного підходу, який би регулював процес аудиту на малому підприємстві. Аудитор при проведенні аудиту на малому підприємстві має враховувати всі особливості діяльності цих підприємств, а саме: обмежений асортимент продукції, ведення спрощеної форми системи обліку, оподаткування та фінансової звітності.

Встановлено, що до основних ризиків на малому підприємстві відносяться ті, які безпосередньо залежать від внутрішнього контролю, оскільки на малих підприємствах працює обмежена кількість працівників, що може призводити до порушення конфіденційної інформації, неправильного відображення фінансового стану підприємства. Тому доцільним є впровадження внутрішнього контролю на підприємствах малого бізнесу.

У другому розділі роботи **«Організація обліку фінансово-господарської діяльності ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна»** розглянуто сучасний стан розвитку малого бізнесу в Україні, досліджено фінансово-економічну характеристику діяльності ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна», оцінено фінансовий стан та ефективність діяльності підприємства, розглянуто організацію первинного, синтетичного та аналітичного обліку.

Дослідження фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна» показало, що підприємство ефективно використовувало наявний економічний потенціал, що призвело до високого рівня прибутковості підприємства в цілому, зменшення рівня витрат на 1 грн реалізованої продукції, нарощування продуктивності праці та віддачі основних засобів.

Проведений аналіз динаміки обсягу та структури майна підприємства і джерел його формування демонструє тенденцію до зростання їх обсягу. Оскільки найбільшу частку в структурі активів мають оборотні активи, то це свідчить про формування достатньо мобільної частки активів. Поряд з цим, понад третини у структурі активів підприємства займає дебіторська заборгованість, зростання якої відбулося через нарощування обсягу реалізації. Проте таке її зростання вказує на відволікання значного обсягу коштів з обороту підприємства. Також негативно оцінюємо значне збільшення запасів, що відбулося у зв'язку зі зростанням обсягів виробництва, проте це потребувало від підприємства значних витрат на їх утримання та зберігання. Негативно оцінюємо й значну частку позикових коштів у структурі фінансування підприємства, що послаблює його фінансову незалежність.

На ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна» бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією підприємства, яку очолює головний бухгалтер. Ведення обліку відбувається у відповідності до норм Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV від 16 липня 1999 року та Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. На підприємстві затверджений Наказ №2 від 02.01.2018 р. «Про облікову політику підприємства», який визначає загальні засади організації та ведення

бухгалтерського обліку на ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна».

Бухгалтерський облік на підприємстві здійснюється із застосуванням комп'ютерної бухгалтерської програми 1С: Бухгалтерія. Відповідальність за відповідність реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації, передбачених цією комп'ютерною програмою, вимогам законодавства, покладається на головного бухгалтера підприємства.

Згідно наказу про облікову політику на ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна» величина вартісного критерію малоцінних необоротних активів встановлена у розмірі 6000 грн. Для нарахування амортизації основних засобів використовується прямолінійний метод, для малоцінних необоротних матеріальних активів – 50% вартості, яка амортизується, та решти 50% вартості у місяці їх списання з балансу.

Доведена необхідність уточнення та доповнення окремих положень затвердженого на підприємстві наказу про облікову політику відповідно до нових вимог бухгалтерського законодавства. Зокрема, потребують доопрацювання розділ II «Ведення бухгалтерського обліку», розділ III «Принципи і методи відображення у бухгалтерському обліку окремих активів і господарських операцій», в частині уточнення особливостей обліку оборотних активів, зобов'язань, витрат. Необхідно доповнити наказ розділами щодо організації податкового обліку, відповідальності за організацію бухгалтерського обліку, умов зміни облікової політики, варто вказати відповідального за виконання усіх положень облікової політики.

За результатами аналізу показників фінансової стійкості та платоспроможності підприємства виявлено деяке покращення його фінансового стану. Дані свідчать про те, що частка власних джерел фінансування є меншою за рекомендовану межу, а це вказує на низький рівень фінансової автономії. Спостерігається помірний рівень зносу основних засобів, що у майбутньому сприятиме нормальному функціонуванню та можливості нарощування обсягів виробництва та реалізації. Рівень показників платоспроможності був набагато нижче за рекомендовані значення, що вказує на можливі фінансові проблеми при погашенні поточної заборгованості. Поряд з цим, у підприємства були наявні власні оборотні кошти, обсяг яких зріс.

На основі аналізу та порівняння показників ділової активності ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна» можна зробити висновок про достатньо повільну оборотність як активів і капіталу в цілому, так і окремих їх складових. Також негативно оцінено перевищення оборотності кредиторської заборгованості над оборотністю дебіторської заборгованості, що погіршує платіжні можливості підприємства. За результатами дослідження констатована необхідність удосконалення як обліково-аналітичного забезпечення діяльності досліджуваного підприємства, так і розроблення заходів підвищення ефективності його функціонування.

У третьому розділі роботи **«Напрями вдосконалення обліку та підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна»** розроблені рекомендації щодо удосконалення обліку та підвищення ефективності управління підприємством.

Встановлена необхідність уточнення та доповнення окремих положень діючого на підприємстві наказу про облікову політику у відповідності до нових

вимог бухгалтерського законодавства. Зокрема, запропоновано: введення вартісного критерію визнання основних засобів; диференціацію методів нарахування амортизації основних засобів залежно від їх виду; визначити застосування методу середньозваженої собівартості запасів при їх відпуску у виробництво, з виробництва, продажу та іншому вибутті; обліковувати на особистих картках працівників спеодяг, що виданий у підзвіт; формувати резерв сумнівних боргів один раз на рік на дату балансу за методом застосування визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході та ін.

Визначено, що здійснюючи аудиторську перевірку суб'єктів малого бізнесу необхідно враховувати всі особливості організації їх обліку. Для більш точного оцінювання ризиків при проведенні аудиторської перевірки запропоновано використовувати анкети оцінки системи внутрішнього контролю за обліковими операціями (анкета оцінки системи внутрішнього контролю та ведення обліку, анкета оцінки системи обліку грошових коштів на підприємствах малого бізнесу, анкета оцінки системи обліку фінансових результатів суб'єктів малого бізнесу).

Запропоновано здійснити оптимізацію збутової політики шляхом розширення ринку збуту, надання знижок для постійних оптових клієнтів та створення власного пункту роздрібної торгівлі. Для забезпечення конкурентних позицій на ринку рекомендовано здійснювати випуск нових видів продукції, що дозволить охопити ширший сегмент споживачів та, в свою чергу, сприятиме збільшенню чистого доходу. Рекомендовано зменшити відсоток витрат у вартості продукції, зокрема за рахунок заміни та модернізації застарілого обладнання.

На основі моделі Уілсона визначено оптимальний розмір замовлення борошна вищого сорту, при якому сукупні витрати на організацію замовлення і зберігання запасів є мінімальними. Також розрахований оптимальний момент для поновлення замовлення, який полягає у визначенні строку між попередньою поставкою сировини та наступним її замовленням.

З метою вдосконалення фінансового стану рекомендовано здійснення мобілізації внутрішніх резервів, зокрема надання в оренду основних засобів, що не використовуються у виробничому процесі, або використання зворотного лізингу. Це, в свою чергу, дасть можливість перетворити в грошову форму наявні активи підприємства.

Для забезпечення достатнього рівня економічної стабільності підприємства, що знаходиться під впливом двох факторів: фінансової стійкості та конкурентостійкості, запропоновано на ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна» запровадження жорсткої системи управління дебіторською заборгованістю за рахунок оцінювання фінансового стану та платоспроможності потенційних дебіторів, лімітування суми дебіторської заборгованості для кожного контрагента, впровадження різних форми забезпечення повернення заборгованості (страхування, застава, вексель тощо).

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного узагальнення та систематизації теоретико-методичних і практичних аспектів обліку та аналізу в управлінні оборотними активами встановлено наступне.

1. Визначено, що малі підприємства виконують важливі соціально-економічні функції, що знаходить свої прояви в забезпеченні робочих місць та зниженні рівня безробіття, формуванні конкурентного середовища та виведення на ринок якісного продукту. Поряд з цим, існує низка проблем, які стримують розвиток суб'єктів малого бізнесу в сучасних реаліях, серед яких необхідно виділити складність їх реєстрації, відсутність легкого доступу до джерел фінансування і висока їх вартість, нестабільність законодавства та ін.

2. Досліджено критерії віднесення підприємств до суб'єктів малого бізнесу. З 2018 року законодавчим актом, що регламентує класифікацію підприємств за розміром є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Відповідно до нього до малих підприємств належать підприємства, показники яких відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: балансова вартість активів не перевищує 4 млн євро; чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) не перевищує 8 млн євро; середня кількість працівників не перевищує 50 осіб.

3. Для розвитку і сталого функціонування малого бізнесу необхідно сформувати єдину обліково-інформаційну систему, до якої входить бухгалтерський та податковий облік, а також дані оперативно-технічного обліку. Відповідно до Податкового кодексу України суб'єкти малого бізнесу можуть використовувати спрощену систему оподаткування, яка передбачає заміну окремих податків і зборів на єдиний податок в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності. Згідно з останніми змінами Податкового кодексу України виділяється 4 групи платників податків спрощеної системи.

4. Визначено порядок формування фінансової звітності суб'єкта малого бізнесу в Україні, що регулюється Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», яке визначає зміст і форму фінансової звітності та порядок заповнення їх статей. Для суб'єктів малого підприємництва передбачена скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу і звіту про фінансові результати.

5. Констатовано, що згідно чинного законодавства суб'єкти малого бізнесу не є об'єктами обов'язкового проведення аудиту, який може бути проведений за ініціативою керівництва. Аудитором при проведенні аудиторських процедур на малому підприємстві мають враховуватися всі особливості діяльності цих підприємств, а саме: обмежений асортимент продукції, ведення спрощеної форми системи обліку, оподаткування та фінансової звітності

6. За результатами дослідження фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна», яке займається виробництвом кондитерських і хлібобулочних виробів, печива, встановлено наявність фінансового потенціалу його розвитку, зокрема зростання прибутковості, зменшення рівня витрат на 1 грн реалізованої продукції, нарощування продуктивності праці та віддачі основних засобів. Негативно оцінено значне зростання обсягу дебіторської заборгованості та запасів підприємства, висока

залежність підприємства від зовнішнього фінансування. Відповідно показники фінансової стійкості та платоспроможності не відповідали рекомендованим значенням, а індикатори ділової активності були занадто низькими.

7. Дослідження організації обліку на ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна» показало, що обліковий процес здійснюється у відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV від 16.07.1999 р., основні положення затверджені в наказі про облікову політику на підприємстві. Визначено, що амортизація основних засобів здійснюється прямолінійним методом, собівартість вибуття запасів розраховується з використанням методу середньозваженої собівартості, транспортно-заготівельні витрати відносяться безпосередньо на вартість придбання конкретних запасів.

8. Обґрунтована необхідність доповнити окремі положення діючого на підприємстві наказу про облікову політику, скоригувати їх у відповідності до нових вимог бухгалтерського законодавства. Зокрема запропоновано: оновити вартісний критерій визнання основних засобів; розподіл методів нарахування амортизації залежно від виду основних засобів; обліковувати на особистих картках працівників спецодяг, що виданий у підзвіт; формувати резерв сумнівних боргів один раз на рік на дату балансу за методом застосування визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході та ін. Зазначені пропозиції відображено в проекті наказу про облікову політику.

9. Доведена важливість при проведенні аудиторської перевірки суб'єктів малого бізнесу враховувати всі особливості організації їх обліку. Для більш точного оцінювання ризиків при проведенні аудиторської перевірки запропоновано використовувати анкети оцінки системи внутрішнього контролю за обліковими операціями (анкета оцінки системи внутрішнього контролю та ведення обліку, анкета оцінки системи обліку грошових коштів на підприємствах малого бізнесу, анкета оцінки системи обліку фінансових результатів суб'єктів малого бізнесу), що дозволить виявляти недоліки в системі обліку та контролю на підприємстві.

10. З метою підвищення ефективності діяльності підприємства, забезпечення його платоспроможності та фінансової стійкості, нарощування ділової активності рекомендовано реалізацію комплексу заходів: впровадження ресурсозберігаючих технологій шляхом модернізації застарілого обладнання, а відповідно й зменшення частки витрат у ціні продукції; нарощування найбільш ліквідних коштів для забезпечення платоспроможності підприємства; здійснення випуску нових конкурентоздатних, рентабельних видів продукції, що сприятиме нарощуванню чистого доходу; впровадження управління дебіторською заборгованістю, зокрема шляхом оцінювання фінансового стану потенційних дебіторів, лімітування її суми, використання різних форм забезпечення повернення заборгованості; проведення ефективної маркетингової політики через організацію системи лояльності до постійних клієнтів. З метою мінімізації нераціонального використання запасів, яке супроводжується не виправданим зростанням матеріальних витрат, на основі моделі Уілсона визначено оптимальний розмір замовлення борошна для виробничих потреб та строки його поновлення.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ:

1. Лисак К. В. Особливості управлінського обліку суб'єкта малого бізнесу / К.В. Лисак. // Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 27 листопада 2019 р.) : тези доповідей. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, – 2019 – 209 с. – С. 143-144.

2. Лисак К. В. Особливості організації обліку суб'єктів малого бізнесу в Україні / К. В. Лисак. // Юність науки – 2019: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 17-18 квітня 2019 р.) : тези доповідей. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, – 2019. – 256 с. – С. 161-163.

3. Лисак К. В. Критерії віднесення підприємств до малого бізнесу для цілей бухгалтерського обліку / Т. В. Клименко, К. В. Лисак. // Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 27 листопада 2018 р.) : тези доповідей. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, – 2018. – 165 с. – С. 44-46.

АНОТАЦІЯ

Лисак К. В. Організація обліку, аналіз та аудит на підприємствах малого бізнесу (на матеріалах ТОВ «Кондитерська фабрика «Десна»). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» ОПП «Облік і оподаткування». – Чернігівський національний технологічний університет. – Чернігів, 2019.

Визначені методичні підходи до віднесення підприємств до суб'єктів малого бізнесу та порядок формування ними фінансової звітності в Україні, розглянуто особливості організації обліку та оподаткування, проведення аудиту на малому підприємстві.

Досліджено сучасний стан розвитку малого бізнесу в Україні та Чернігівській області, оцінено фінансово-економічні показники діяльності досліджуваного підприємства та розглянуто організацію синтетичного та аналітичного обліку на підприємстві.

Розроблені рекомендації щодо вдосконалення організації обліку та підвищення ефективності діяльності підприємства, розраховано розмір оптимального замовлення та надано рекомендації щодо вдосконалення процедур аудиторської перевірки суб'єкта малого бізнесу.

За результатами дослідження сформульовані пропозиції щодо: оновлення вартісного критерію визнання основних засобів; розподілу методів нарахування амортизації залежно від виду основних засобів; обліку на особистих картках працівників спецодяг, що виданий у підзвіт; впровадження ресурсозберігаючих технологій шляхом модернізації застарілого обладнання; здійснення випуску

нових конкурентоздатних, рентабельних видів продукції; впровадження управління дебіторською заборгованістю, зокрема шляхом оцінювання фінансового стану потенційних дебіторів, лімітування її суми, використання різних форм забезпечення повернення заборгованості; проведення ефективної маркетингової політики, через організацію системи лояльності до постійних клієнтів; оптимізації розмірів замовлення сировини та часу його поновлення.

Ключові слова: суб'єкти малого бізнесу, облік, аналіз, аудит, критерії, балансова вартість активів, чисельність персоналу, обсяг чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)